

Το διώροφο κτίριο στην οδό Ραβινέ 15 στο Κολωνάκι, αριστερά όπως ήταν παλαιότερα και δεξιά μετά τη μερική κατεδάφισή του το 2009. Το ΣΤΕ έκρινε ότι και μετά την κατεδάφιση θα έπρεπε να κριθεί διατηρητέο

ΜΟΝΟ ΜΕ έγκριση του υπουργείου Πολιτισμού θα μπαίνει μπουλντόζα σε κτίρια προ του 1955

Διατηρητέα και τα κατεδαφισμένα

Απόφαση-βόμβα του ΣΤΕ ορίζει ως αυθεντικό ένα μνημείο βάσει της αξίας και όχι των υλικών

ΡΕΠΟΡΤΑΖ
ΜΑΧΗ ΤΡΑΤΣΑ

«**Δ**ύο αποφάσεις-βόμβα» του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣΤΕ) ανοίγουν τον δρόμο για να χαρακτηριστούν διατηρητέα ακόμη και κτίρια στα οποία έχουν καταστραφεί, αλλοιωθεί ή κατεδαφιστεί αξιολογικά αρχιτεκτονικά ή μορφολογικά στοιχεία. Οι σύμβουλοι Επικρατείας για πρώτη φορά ορίζουν την έννοια της αυθεντικότητας ενός μνημείου, η οποία δεν συνίσταται στα συγκεκριμένα υλικά με τα οποία κατασκευάστηκε αρχικά, αλλά στη μαρτυρία του για τον ανθρώπινο βίο και στη διατήρηση της ιστορικής συνέχειας και της πολιτιστικής κληρονομιάς. Θεωρούν επιπλέον ότι από την ανακατασκευή δεν χάνεται η αυθεντικότητα.

Ομόφωνες ήταν οι δύο αποφάσεις της επιταμείου σύνθεσης του Ε' Τμήματος του ΣΤΕ σε προσφυγές της οργάνωσης Monumenta. Το Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο ακύρωσε μια απόφαση του υπουργείου Πολιτισμού που υπέγραφε το 2009 ως τότε υπουργός ο πρωθυπουργός κ. Αντώνης Σαμαράς και μία του ΥΠΕΧΩΔΕ, με τις οποίες δεν χαρακτηριζόταν διατηρητέο ένα διώροφο κτίριο στην οδό Ραβινέ 15 στο Κολωνάκι.

Αρχιτεκτονική αξία

Σύμφωνα με το σκεπτικό των αποφάσεων των δύο υπουργείων, εξαιτίας κατεδάφισης εξέλιπαν τη ιδιαίτερα αρχιτεκτονικά και μορφολογικά στοιχεία του, τα οποία το καθιστούσαν άξιο διατήρησης. Το ΣΤΕ όμως έκρινε ότι το γεγονός αυτό δεν εμποδίζει την κήρυξη του, καθώς η Διοίκηση πρέπει να κρίνει το κτίριο με βάση τα χαρακτηριστικά που είχε πριν από τη κατεδάφιση.

«**Τ**ων υλικών» - ρεσιών του τότε ΥΠΕΧΩΔΕ ήταν ότι στο κτίριο της Ραβινέ είχαν εκτελεστεί ορισμένες οικοδομικές εργασίες αποξήλωσης εξωτερικών μορφολογικών του στοιχείων με βάση άδεια κατεδάφισης (1663/2008) που είχε εκδώσει η Διεύθυνση Πολεοδομίας του Δήμου Αθηναίων. «*Σήμερα η εικόνα του κτιρίου δεν παρουσιάζει πλέον ενδιαφέρον τόσο ως προς τα αρχιτεκτονικά όσο και ως προς τα υπολειπόμενα μορφολογικά του στοιχεία*» ανέφερε το έγγραφο του ΥΠΕΧΩΔΕ, επισημαίνοντας επίσης ότι η μεταγενέστερη προσθήκη ορόφου επηρεάζει το κτίριο ως σύνολο.

Παρόμοια ήταν και η θέση του υπουργείου Πολιτισμού, καθώς στη σχετική απόφαση υπογραμμίζονταν ότι «*το κτίριο, παρά την αρχική ιδιαίτερη αρχιτεκτονική του αξία, η οποία θα δικαιολογούσε την κήρυξη του ως νεότερου μνημείου, δεν μπορεί πλέον να κηρυχθεί μετά την κατεδάφιση των τμημάτων εκείνων που συνηγορούσαν στον χαρακτηρισμό του*».

Το σκεπτικό

Το Συμβούλιο της Επικρατείας ακύρωσε την πράξη της Γενικής Διεύθυνσης Πολεοδομίας του ΥΠΕΧΩΔΕ διότι δεν αξιολογήθηκαν τα αρχικά χαρακτηριστικά του κτιρίου όπως ήταν πριν από την κατεδάφιση. Η υπόθεση πλέον θα πρέπει να εισαχθεί στο Κεντρικό Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής του υπουργείου Περιβάλλοντος, το οποίο θα πρέπει να αποφανθεί για την αξία του κτιρίου όπως ήταν πριν από την κατεδάφιση. Μάλιστα, όπως δήλωσε μιλώντας στο «Βήμα» ο δικηγόρος που χειρίστηκε τις δύο υποθέσεις κ. Κωνσταντίνος Κατερινόπουλος, «*μπορεί μαζί με την κήρυξη του ο υπουργός Περιβάλλοντος να διατάξει και την ανακατασκευή του, σύμφωνα με το ΠΔ της 15.4.1988 (νυν άρθρο 6, παρ. 6 του ΝΟΚ)*».

σπτήριο ακύρωσε και την απόφαση του υπουργείου Πολιτισμού, διότι οι διατάξεις του Ν. 3028/2002 για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς δεν θέτουν ως αναγκαία προϋπόθεση για τον χαρακτηρισμό κτιρίου ως μνημείου τη διατήρηση ανέπαφων των αρχιτεκτονικών και μορφολογικών στοιχείων του. Σύμφωνα με το σκεπτικό των δικαστών, αν συνέβαινε αυτό τότε θα ήταν ανέφικτος ο χαρακτηρισμός οποιουδήποτε κτιρίου μετά το 1830 στο οποίο επήλθαν αλλοιώσεις και μεταβολές.

Έτσι, αν κάποιο κτίριο ή κτίριο υφίσταται ως υλική μαρτυρία, δηλαδή διατηρείται έστω και ένα τμήμα του, και είναι εφικτή η επιστημονική τεκμηρίωση και αξιολόγηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του, δεν στερείται της αυθεντικό-

τητά του όταν έχουν καταστραφεί τα ιδιαίτερα αξία αρχιτεκτονικά και μορφολογικά χαρακτηριστικά του. Σύμφωνα με το Δικαστήριο, η αυθεντικότητα ενός μνημείου είναι η αυθεντικότητα της μαρτυρίας του και όχι των συγκεκριμένων υλικών με τα οποία είχε αρχικά κατασκευαστεί, όπως ως σήμερα εσφαλμένα εννοούσαν οι υπηρεσίες του υπουργείου Πολιτισμού. Τώρα καλείται το Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων να αποφασίσει την κήρυξη του αρχικού κτιρίου.

Μοντέρνα και προσφυγικά

Τέλος, το Δικαστήριο έκρινε ότι σε όλες τις περιοχές όπου κατά την πολεοδομική νομοθεσία ήταν υποχρεωτικός ο έλεγχος από την πρώην Επιτροπή Πολεοδομικού και Αρχιτεκτονικού Ελέγχου (ΕΠΑΕ) πριν από τη χορήγηση μιας άδειας κατεδάφισης - Βεΐκου, Φιλοπάπου, Ιστορικό Κέντρο, Αγίος Παύλος, Κολωνάκι, Μετς, Νεάπολη, Εξάρχεια - επιβάλλεται έγκριση και από το υπουργείο Πολιτισμού.

Με βάση την απόφαση αυτή, όπως εξηγεί ο κ. Κατερινόπουλος, πλέον όλα τα κτίρια ανά τη χώρα τα οποία έχουν κατασκευαστεί πριν από το 1955 δεν θα μπορούν να κατεδαφιστούν χωρίς την έγκριση του υπουργείου Πολιτισμού και όχι μόνο όσα είναι άνω των 100 ετών. «*Αυτό διότι με τον Νέο Οικοδομικό Κανονισμό πλέον κάθε αίτηση για κατεδάφιση ή άλλη εργασία σε κτίριο που έχει ανεγερθεί πριν από το 1955 παραπέμπεται στο Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής το οποίο αντικατέστησε την ΕΠΑΕ. Οπότε οι Υπηρεσίες Δόμησης πρέπει να ζητούν και την έγκριση του ΥΠΠΟ για τα προ του 1955 κτίρια*» επισημαίνει ο δικηγόρος. Με την απόφαση ενισχύεται το προστατευτικό πλαίσιο για τα κτίρια του Μεσοπολέμου (κατασκευές του μοντέρνου κινήματος, προσφυγικά κ.ά.) και τα πρώτα μεταπολεμικά κτίρια.

ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΣΗ

Ο γολγοθάς των ιδιοκτητών συνεχίζεται

Η θέσπιση του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων απογοητεύσει πλήρως τους περίπου 20.000 ιδιοκτήτες διατηρητέων κτιρίων και μνημείων της χώρας. Όπως αναφέρει μιλώντας στο «Βήμα» ο πρόεδρος του Πανελληνίου Συλλόγου Ιδιοκτητών Διατηρητέων Κτιρίων και Μνημείων κ. Νίκος Χαρκιολάκης, ο συγκεκριμένος νόμος αγνοεί πλήρως το Σύνταγμα, τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία της Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς, αλλά και τις υποχρεώσεις του κράτους που πηγάζουν από το ανενεργό άρθρο 48 του νόμου 3028/2002 το οποίο αναφέρεται στα οικονομικά κίνητρα προς τους ιδιοκτήτες διατηρητέων μνημείων.

Τα τρέψατα έξοδα αποκατάστασης και συντήρησης, σε συνδυασμό με το χόος της φορολογικής νομοθεσίας για τα διατηρητέα, τους έχουν οδηγήσει σε αδιέξοδο. «*Εισπράττονται φόροι από τα διατηρητέα (π.χ. ΤΑΠ, ΕΕ-ΤΗΔΕ-ΕΕΤΑ, ΦΑΠ 2013) αν και δεν θα έπρεπε, ενώ και οι απερωσθήκες καταβληθέντες φόροι δεν επιστρέφονται στους ιδιοκτήτες*» επισημαίνει ο κ. Χαρκιολάκης.

Γι' αυτό ο Σύλλογος αποφάσισε να καταγγείλει την Ελλάδα στο Συμβούλιο της Ευρώπης για διαρκή παραβίαση της ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προστασία της Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς και να προσφύγουν στο ΣΤΕ για την ακύρωση του Ενιαίου Φόρου Ακινήτων αλλά και των Εκκαθαριστικών Σημειωμάτων του ΦΑΠ 2013 καθώς και των λου-

Το βήμα και η κήρυξη / με τι βί κληρονομία το δικαίωμα